

EN KULTURKANON FÖR SVERIGE (SOU 2025:92)

Inledning och allmänna synpunkter

Region Västmanland svarar härmed på remissförfrågan från Kulturdepartementet. Enligt missivet ombeds Region Västmanland att lämna synpunkter på överväganden och förslag i betänkandet om hur Sveriges kulturkanon ska förvaltas, tillgängliggöras och hållas relevant över tid (avsnitt 6) samt konsekvenser (avsnitt 7).

Utredningen har resulterat i 100 verk och ett förslag på genomförande, finansiering och konsekvenser. För att säkerställa att kulturkanonen förvaltas långsiktigt och fritt från kortsiktiga politiska beslut, föreslås att en självständig stiftelse inrättas, vilken ska finansieras genom att kapital avskiljs från Allmänna arvsfonden. Denna stiftelse ska framför allt utveckla och driva en digital portal där de 100 utvalda verken presenteras som "fönster" för att inspirera till en bredare och fördjupad bildningsresa genom Sveriges historia och kultur.

Från Region Västmanlands perspektiv ser vi kulturkanon både som en möjlighet och en utmaning. Den regionala kulturverksamhetens uppdrag bygger på att stödja olika kulturuttryck, livsberättelser och erfarenheter i hela länet. Att på olika vis synliggöra vårt kulturarv stärker förståelsen för vår historia och vår samtid samtidigt som det kan skapa gemensamma referenspunkter.

Samtidigt är det viktigt att en kulturkanon inte blir ett statiskt urval. Region Västmanland ser därför positivt på kulturkanon som ett levande samtal, ett "fönster", ett verktyg för dialog, delaktighet och reflektion snarare än som en fast lista.

Synpunkter på avsnitt 6

Tillgängliggörande av kanon genom en digital portal

Region Västmanland ser positivt på att presentera Kulturkanon digitalt, detta skapar förutsättningar för en ökad tillgänglighet i hela landet. Utredningens mening är att de 100 verken ska fungera som tematiska ingångar (s.k. fönster) till Sveriges historia, kultur och samhällsutveckling. Region Västmanland vill lägga vikt vid förslaget att den digitala plattformen också blir ett fönster till det redan digitaliserade kulturarvet, exempelvis DigitaltMuseum.

Tillgängliggörande av kanon genom kultur- och kulturarvsaktörerna

Region Västmanland välkomnar ytterligare satsningar på kultur i vid bemärkelse men om man inte vill att det sker på bekostnad av annan verksamhet är det viktigt att medel skjuts till för att de regionala aktörernas delaktighet. I utredningens beskrivning av genomförande så vore det önskvärt med en formulering liknande den i

förarbetena till *Framtidens kultur*: "Stiftelsen skall - helt vid sidan av ordinarie resurser för kulturverksamhet - stimulera det regionala kulturlivet i vid mening i syfte att stärka tillväxt och utveckling i regionerna."¹

Västmanlands läns museums egna utställningar fungerar redan idag som en kurerad kanon, där museet aktivt väljer och gestaltar berättelser som representerar både historiska och samtida perspektiv i länet, ibland med ett expertperspektiv och ibland i samskapande med besökaren.

Utvärdering och revidering för att hålla kulturkanonen relevant över tid

Region Västmanland anser att förslaget om framtida revisioner av kulturkanon kan gynna intresset för kultur och den offentliga diskussionen av densamma. En kulturkanon måste för att vara relevant hållas levande.

Synpunkter på avsnitt 7

Region Västmanland ser positivt på ett förstärkt stöd till länmuseerna så att de med större kraft kan tillgängliggöra sina samlingar för allmänheten. Exempelvis genom satsningar på digitaliseringar av museernas samlingar som sedan kan tillgängliggöras på den föreslagna interaktiva webbplatsen. Vilket samtidigt stärker möjligheten till forskning, skolbesök och bredare samhällsnytta.

Den föreslagna finansieringen av kulturkanon genom Allmänna arvsfonden är i sig inte problematiskt. Region Västmanland vill framhålla att medel till kulturkanons genomförande inte bör tas från befintliga kommunala och regionala kulturanslag. En sådan omfördelning riskerar att försvaga den lokala och regionala kulturutvecklingen. För stiftelsens långsiktiga finansiering saknar Region Västmanland utrymme i den föreslagna budgeten för stiftelsen att själv kunna stödja kanoninitiativ på regional och lokal nivå.

Region Västmanland kommer med intresse att följa utvecklingen av kulturkanon och hoppas att arbetet leder till ökat engagemang i det regionala och lokala kulturlivet.

Jenny Landernäs
Ordförande
Regionala utvecklingsnämnden

Christer Alzén
Regional utvecklingsdirektör

---

¹ Prop. 1993/95:177